

Geur van bloed in romantische beelden

door Gerrit van den Hoven

Dinsdag 9 november 2004 - L.J.A.D. Creyghton uit Haaren hoort tot de top van Nederlandse fotografen. In de universiteit van Tilburg is momenteel een serie landschappen van hem te zien. Idyllische beelden van landschappen waar ooit de hevigste veldslagen woedden.

'Ieper, België'. Wereldoorlog I.'

Professor dr. Ad Vingerhoets komt ook nog even langs in de aula van de Tilburgse universiteit waar fotograaf L.J.A.D Creyghton zijn foto's aan het ophangen is. Voor 'Weltschmerz', een spraakmakende foto-reeks van Creyghton van huilende mensen, zocht de in Haaren wonende fotograaf contact met Vingerhoets. „Vingerhoets is de autoriteit in Nederland als het gaat over huilen. Hij weet bijvoorbeeld alles over het zoutgehalte van een traan. Ik wilde voor 'Weltschmerz' een serie maken over mensen die huilen. Een hele klinische aangelegenheid. Mensen wisten dat ze in mijn studio kwamen om te huilen. Ik heb Vingerhoets om advies gevraagd. Maar het was evengoed enorm lastig en zwaar. Er was bijvoorbeeld een asielzoeker waar enorm veel loskwam. Die kun je daarna ook niet zomaar weer wegsturen.“ Een deel van de Weltschmerz-serie is aangekocht voor de faculteit Psychologie van de Tilburgse universiteit. Nu is in de universiteitsaula een deel van zijn serie 'Slagvelden van Europa' te zien, landschapsfoto's gemaakt op plaatsen in Nederland, Frankrijk en België waar in voorbije oorlogen fel gevochten is. Sinds 1998 werkt Creyghton er met tussenpozen aan. Het startpunt was Flodden Battlefield op de grens van Schotland en Engeland waar in 1513 Schotse clans door het Engelse leger werden afgeslacht. Creyghton fotografeerde er het landschap en ontdekte later pas dat de bodem daar was doordrenkt met Schots bloed. Het was het begin van een serie landschapsfoto's. Foto's die bedoeld zijn om het historisch besef te voeden. 'Mook' heet een foto van een besneeuwd bos. Genomen op de Mookerheide waar in 1574 een leger

huurlingen onder leiding Lodewijk en Hendrik van Nassau in de pan werd gehakt door de Spaanse troepen. Creyghton neemt vaak de bekende plaatsen. Mookerheide, Waterloo, Ieper. „Mensen weten wat er gebeurd is. Dat hoef je niet meer uit te leggen.“

De historische context geven de rustige, onbewogen foto's van Creyghton een donkere rand. Daarbij is het niet zo belangrijk of die veldslag nu juist daar plaatsvond of misschien een paar kilometer verderop. „Die vrijheid neem ik“, zegt Creyghton. „Het moet vooral een mooie foto opleveren.“

Mooi zijn de foto's van Creyghton zeker. Gemaakt met de beste camera's en lenzen materialen, geknipt onder de meest ideale omstandigheden en afgedrukt op het beste papier zijn ze duizelingwekkend scherp en gedetailleerd. Het is soms lang wachten op dat ene moment, de zon die door een wolk prikt of juist verdwijnt. 'Les Plantis' toont in een opvallend heldere kleur groen een vlasveld voor een heuvel. Creyghton: „'Dat groen is niet echt', zei iemand die hier vanochtend langs kwam. 'Heb je weleens gras gezien in het eerste ochtendlicht', vroeg ik hem. Want dan is gras wel zo groen.“ De kunst is te weten wat je doet en wat de mogelijkheden zijn.“

Creyghton, in 1954 geboren in Apeldoorn maar op zijn zesde naar Tilburg verhuist, maakte aanvankelijk naam als portretfotograaf. De interesse voor het landschap kwam later. De belangstelling voor zijn foto's is sindsdien alleen maar toegenomen. Zijn werk bevindt zich in collecties van diverse musea en bedrijven.

Tot zijn beste werk hoort de serie foto's die Creyghton maakte in opdracht voor een tentoonstelling over kunstenaarsdorpen in Nederland. Een serie die werd getoond in het Singer Museum in Laren. Waarschijnlijk krijgt de serie een vervolg met kunstenaarsdorpen in België. Ook hier vormden de kunstenaarsdorpen het alibi voor een speurtocht naar de mooiste plekjes. „Je moet de omgeving eerst eigen maken.“ „In wezen maak ik romantische plaatjes“, zegt Creyghton. Hij zorgt ervoor dat hoogspanningsleidingen en andere uitingen van onze geïndustrialiseerde samenleving uit beeld verdwijnen. 'Ieper', een foto genomen van het Belgische dorpje waar in de Eerste Wereldoorlog fel gevochten was, toont een romantisch landschap. „Maar een slag gedraaid en je had een industrie-landschap gehad.“

L.J.A.D. Creyghton

Slagvelden van Europa

Aula, universiteit Tilburg

T/m 24 december, werkdagen 8-18 uur

In kader van manifestatie Tilburg ontmoet Europa